

RØROSMEIERIET AS

Sollihagaen 2

7374 RØROS

Saksbehandler, innvalgstelefon

Gunhild Flaamo, 73199389

Rapport etter tilsyn - Rørosmeieriet AS - Røros kommune

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn 24.02.2026 hos Rørosmeieriet AS (virksomhetsnummer: 973 178 482). Inspeksjonsrapport nr. 2026.291.I. SFTL.

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet
- Del 2: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i del 2.

Statsforvalteren avdekket avvik som dere må rette snarest

Statsforvalteren avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Virksomheten overholder ikke grenseverdier for utslipp til vann
- Avvik 2: Måleprogrammet for utslipp til vann har mangler
- Avvik 3: Virksomheten har mangler i sin håndtering av farlig avfall
- Avvik 4: Virksomhetens miljørisikovurdering har mangler

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Rørosmeieriet AS må snarest rette opp avvik. Statsforvalteren ber om en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen 29.04.2026.

Statsforvalteren påpeker anmerkninger

Vi har følgende anmerkninger:

- Anmerkning 1: Årsrapporteringen kan bli bedre
- Anmerkning 2: Klargjøre/definere hva som vurderes som et avvik med hensyn til ivaretagelse av ytre miljø

Anmerkning er et forhold som vi mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Dere må betale gebyr

Rørosmeieriet må betale et gebyr på 43 100,- kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til sftlpost@statsforvalteren.no. Merk svaret med saksnummer 2018/6788 og inspeksjonsrapport nr. 2026.291.I. SFTL.

Del 2: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Virksomheten overholder ikke grenseverdier for utslipp til vann

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelsen etter forurensningsloven av 18.1.2022 punkt 3.2

Beskrivelse av krav

Prosesseavløpsvannet er regulert med grenseverdier jf. tabell og tekst i tillatelsens punkt 3.2

Utslippskomponent	Maksimalt tillatt mengde i tonn pr. produksjonsdøgn	Maksimalt tillatt mengde i tonn pr. år
BOF ₅	0,13	33

-pH på avløpsvannet skal ligge i området 6-9.

-Innholdet av fett skal ikke overstige 100 mg/l.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Bedriften informerte om at grenseverdien for fett ikke var overholdt for 2025. Årsrapportene viser at den ikke er overholdt siden ny tillatelse ble gitt 18.1.2022. Når det gjelder kravet til BOF₅ ble det informert om at maksimal tillatt mengde pr produksjonsdøgn var overskredet for flere prøver i 2025, noe som er en økning i konsentrasjon sammenlignet med resultatene fra 2024. Virksomheten er i brudd med tillatelsen, og har vært det over flere år.

Det ble informert om at det er iverksatt flere tiltak for å redusere mengden organisk avfall som går til sluk. Det har bidratt til lavere verdier for fett i 2. halvdel av 2025, men tiltakene er så langt ikke tilstrekkelige for å kunne overholde krav. Det ble redegjort for planene om flere tiltak for å redusere organisk avfall til sluk, samt planer for etablering av fettutskiller og utjevningsbasseng.

Virksomheten har påslipp til Røros kommune sitt kommunale renseanlegg. Manglende rensing i henhold til krav i tillatelsen medfører utfordringer for Røros kommune sin overholdelse av renskrav satt til utslippet fra avløpsrenseanlegget.

Avvik 2: Måleprogrammet for utslipp til vann har mangler

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelsen etter forurensningsloven av 18.1.2022, punkt 11.1, 11.2, 11.3 og 11.4

Beskrivelse av krav

Basert på kartleggingen av vannstrømmene skal bedriften utarbeide et måleprogram for utslipp til vann. For alle målinger skal det være en prøvetakingsfrekvens som sikrer representative prøver av faktiske utslipp.

Måleprogrammet skal beskrive både prøvetaking, analyse og/eller beregning. Dette inkluderer:

- Identifisering og beskrivelse av utslippsstrømmer, volum og innhold (11.2)
- Begrunnelse for valg av prøvetakingsmetode og -frekvens (11.3)
- Vurdering av usikkerhetsbidrag i målingene (11.2)
- Kontroll og dokumentasjon av utslipp til vann gjennom målinger og analyser (11.2)
- Regelmessig vurdering av om metode og frekvens gir representative prøver (11.3)

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Virksomheten har utarbeidet en rutine «Uttak av avløpsprøver» som beskriver utførelsen av prøvetaking av utslipp til vann, og en prøvetakingsplan som sier hvilke analyser som skal gjennomføres.

Rutinen/måleprogrammet mangler beskrivelse av blant annet:

- hvordan virksomheten sikrer representativ prøvetaking av utslipp til vann, herunder en beskrivelse av eventuelle variasjoner i produksjonsprosessen og hvordan den kan påvirke resultatene fra analysene
- hvordan prøvetakingsutstyr skal rengjøres i forbindelse med prøvetaking
- hva som er den gjeldende og riktige prosedyren for oppbevaring av vannprøver under og etter prøvetaking med tanke på lys og temperatur
- en vurdering av usikkerhetsbidrag i målingene, og hvordan denne begrenses så mye som mulig

Avvik 3: Virksomheten har mangler i sin håndtering av farlig avfall

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 11-5, § 11-8, § 11-12
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften) § 5 andre avsnitt punkt 7

Beskrivelse av krav

Avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall sier at virksomheter som genererer farlig avfall skal sikre forsvarlig oppbevaring og håndtering av avfallet. Dette omfatter krav til lagring, levering og deklarerer av avfallet. Farlig avfall skal lagres på en måte som ikke fører til sammenblanding med annet avfall, eller at fraksjoner av farlig avfall sammenblandes slik at videre håndtering vanskeliggjøres. Dersom den totale mengden farlig avfall ved virksomheten overstiger 1 kg skal avfallet leveres til lovlig mottak minst en gang per år. Ved levering skal farlig avfall deklarerer.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

- Farlig avfall er ikke beskrevet som en egen fraksjon i avfallsplanen, og det går ikke fram av avfallsplanen hvor farlig avfall skal lagres for å sikre forsvarlig håndtering. Det var skiltet i lokalene at olje og kjemiavfall skulle plasseres ved siden av elektronisk avfall og plastkanner ved porten på baksiden av bygget. Der var det imidlertid ikke plass, og vi observerte blant annet farlig avfallsfraksjoner lagret/stablet langs veggen i samme lokale.
- Det kom fram at lokal avfallsaktør henter farlig avfall etter muntlig varsling fra bedriften, men det var uklart om avfallet deklarerer i henhold til krav i avfallsforskriften.
- Virksomheten var ikke kjent med kravene til deklarerer av farlig avfall i basen «[Avfallsdeklarerer.no](https://avfallsdeklarerer.no)».
- Virksomheten var ikke kjent med at dersom avfallstransportør av farlig avfall skal deklarerer farlig avfall på vegne av Rørosmeieriet, må det inngås en skriftlig avtale om fullmakt til dette. Dette kan gjøres via [Avfallsdeklarerer.no](https://avfallsdeklarerer.no). Rørosmeieriet plikter å føre egenkontroll med hva som blir deklarerert av farlig avfall på bedriften.
- Farlig avfall skal leveres årlig og mengder skal framgå av årsrapporten til miljømyndighetene (Altinn).

Avvik 4: Virksomhetens miljørisikovurdering har mangler

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelsen etter forurensningsloven av 18.1.2022, punkt 2.7 og 10.2
- Forurensningsforskriften kap. 18, § 18-4
- Internkontrollforskriften § 5, andre ledd, punkt 6

Beskrivelse av krav

I henhold til internkontrollforskriften skal virksomheten kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene (jf. §5, punkt 6).

Tillatelsen stiller krav om at bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Resultatene skal vurderes i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Det ble i forkant av tilsynet oversendt en risikovurdering av kjemikaliene som benyttes ved vask av anlegget. Rørosmeieriet informerte videre under tilsynet om at de var i oppstart med å kartlegge og risikovurdere forhold knyttet til ytre miljø, særskilt forhold knyttet til utslipp til vann.

Ved gjennomgang ser vi at det fortsatt mangler skriftlig risikovurdering av uønskede hendelser av flere forhold i virksomhetene, blant annet:

- Andre konsekvenser av forhøyede utslipp til vann enn at kravene i tillatelsen ikke overholdes
- Avfallshåndtering, herunder farlig avfall
- Støy
- Drift og prøvetaking av oljeutskilleren

Videre er vår vurdering at tiltak for å redusere risiko knyttet til «hendelser», med fordel kan nyanseres og konkretiseres i større grad for hver «årsak». Et eksempel på dette er at risikovurderingen har beskrevet mange årsaker knyttet til at utslippet av BOF₅ er høyere enn grenseverdien, men det er beskrevet samme tiltak for alle. Ved å dele opp og nyansere tiltak blir det mulig å revidere risiko ved iverksetting av enkelttiltak. Dette vil gi en mer dynamisk risikovurdering som kan følges opp med konkrete handlingsplaner.

Anmerkning 1: Årsrapporteringen kan bli bedre

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Virksomheten har utarbeidet en avfallsplan som beskriver blant annet hvilke avfallsfraksjoner det er laget kildesorteringssystemer for. Her framgår det at organisk avfall (f.eks. myse/grensemelk/utgått ferdigvare) er en vare som leveres til en ekstern avfallsaktør. Denne avfallsfraksjonen hører også med i årsrapporten til miljømyndighetene i Altinn.

Anmerkning 2: Klargjøre/definere hva som vurderes som et avvik med hensyn til ivaretagelse av ytre miljø

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Virksomheten har etablert et fungerende avvikssystem. Det går ikke fram av virksomhetens internkontroll/rutiner/system hva som vurderes som et avvik med hensyn til ivaretagelse av ytre miljø. Virksomheten kan med fordel avklare, for å sikre en omforent oppfatning internt, om hva som skal rapporteres som avvik. Dette for å unngå at det ikke skjer en underrapportering på dette feltet.

Vedtak om gebyr

Statsforvalteren vedtar at Rørosmeieriet AS må betale et gebyr på kr. 43 100,- for tilsynet. Dette tilsvarer sats 2 for tilsyn av inntil en dags varighet og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-7.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Statsforvalteren er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om gebyr

28.10.2025 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage på gebyret

Dere har rett til å klage på vedtaket. Retten til å klage er gitt i forvaltningsloven kap. VI. En klage bør være skriftlig begrunnet og må sendes til Statsforvalteren innen tre uker etter at dere mottok dette brevet. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av Rørosmeieriet sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Statsforvalterens risikobaserte tilsyn.

Fra Statsforvalteren deltok

- Gunhild Flaamo
- Torill Espedal

Kontaktperson hos Rørosmeieriet

- Trond V. Lund

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg ble kontrollert:

- Rørosmeieriet

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert

- Utslipp til vann
- Internkontroll
- Avfallshåndtering
- Håndtering av kjemikalier
- Miljørisikovurdering og avvikshåndtering

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)

- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold før tilsynet:

- Prøveuttaksplan Dok ID 2259 gyldig fra 16.02.2026
- Uttak av avløpsprøver Dok ID 8534 gyldig fra 16.02.2026
- Risikovurdering utslipp av kjemikalier i ytre miljø – sist endret 16.02.2025
- Avfallsplan Dok ID 8533 gyldig fra 16.02.2026
- Skj.9.5.2. Analyse og beregning utslipp
- Miljø og substitusjonsrapport 2025 Lilleborg

Del 4: Annen informasjon

Andre forhold

Rammen i tillatelsen

I gjeldende tillatelse er rammen for virksomhetene (punkt 1 i tillatelsen) satt med mengdeangivelser for ulike produserte produkter. Statsforvalteren ser at det kan være mer hensiktsmessig å regulere virksomheten med en ramme for mengde råstoff (melk) inn til anlegget. Dette ble diskutert under tilsynet, og Rørosmeieriet vil se på en beregning som omsetter de produktgrensene de har i dag til mengde råstoff (melk) inn til anlegget. Dette kan danne grunnlag for en endring av gjeldende ramme ved en framtidig endring av tillatelsen.

Det må påpekes at virksomheten *ikke* kan regne med økning i rammen før grenseverdiene for utslipp til vann overholdes.

Dialog med Røros kommune

Avløpsvannet går som påslipp til Røros kommune sitt renseanlegg. Det er en pågående dialog mellom kommunen og virksomheten om dette påslippet. Viser til vårt brev av 19.6.2025 hvor det vises til tilbakemelding fra Røros kommune om at de ikke kan håndtere fett som kommer fra meieriet. Dialogen og eventuell påslippsavtale med kommunen vil gi meieriet klarhet i hvilke krav kommunen vil stille til påslippet i framtiden. Dette som grunnlag for å designe et rensetrinn som også ivaretar den typen krav.

Oppfølging av rensekrav i tillatelsen

Statsforvalteren vil svare ut tilbakemeldingen på rensetiltak fra Rørosmeieriet datert 15.12.2025 i et eget brev.

Dere har anledning til å kommentere på rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Statsforvalteren **innen 17.mars 2026**.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Statsforvalterens postjournal på einnsyn.no, i tråd med offentlighetsloven.

Med hilsen

Marit Lorvik (e.f.)
underdirektør
Klima- og miljøavdelingen

Gunhild Flaamo
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:
RØROS KOMMUNE

Bergmannsgata 23

7374

RØROS